Badanie diod półprzewodnikowych

Proszę zbudować prosty obwód wykorzystujący diodę, który w zależności od jej kierunku zaświeci lub nie zaświeci żarówkę.

Proszę zmienić źródło zasilania na AC, tak aby żarówka zaczęła migać.

CU <u>S</u> in	mulate Tr <u>a</u> nsfer	<u>T</u> ools <u>R</u> eports	Options Window Help			
a (🕨	Run	F5		<mark>> ⊡ ▼ ⊞ √</mark> □ ₪ •	📣 🕸 In Use List 💌	4
- 11	Pause	F6	111 -			
	Stop					
<u> </u>	Instruments	,				
-	Interactive Simulation Settings		2	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	5	
	Digital Simulation S	Settings	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	· · · · · ·
	<u>A</u> nalyses	•	DC Operating Point		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	· · · · · ·
(ES)	Postprocessor		AC Analysis		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	· · · ·
	<u>in Postprocessor</u>		Transient Analysis		· <u>1</u> ·····	· · · · · ·
	Venice Command	Line Interface	Fourier Analysis	1111 <u>1</u> 111111	:::::::::: D2 :::::	· · ·
-	<u>L</u> oad Simulation Settings		Noise Analysis		1N1202C	· · ·
			Noise Figure Analysis	· · · · · · · · · · · · · ·	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	· · ·
	Save Simulation S	ettings	Distortion Analysis			
	Auto Fault Option		DC Sweep	· · · · · · · · · · · · · · ·	••••••••••••••••••••••••••••••••••••••	
-	VUDL Circulation		Sensitivity		· · · · <del></del> · · · · · · · · · · ·	· · ·
_	VHDL SIMulation		Parameter Sweep			· · ·
	Dynamic Probe Pr	operties	Temperature Sweep	Proszę zbudo	ować prosty obwód	jal
	Reverse Probe Dir	ection	Pole Zero	na rysunku. l	który posłuży	
	Clear Instrument Data		Transfer Function	do przoprow	adzonia	
-			Worst Case		auzenia	
	Use Tolerances		Monte Carlo	tzw. Analizy	D.C	
			Trace Width Analysis		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
			Batched Analysis		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
			User Defined Analysis		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	· · · ·
	· · · · · · · · · ·				· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	· · · · · ·
	· · · · · · · · · · ·		Stop Analysis			· · ·
· ·						

początkową, końcową oraz krok zmiany.

Rezultat, czyli zależność prądu na diodzie od napięcia na źródle. Widać, że dioda zaczyna przewodzić prąd dopiero powyżej odpowiedniej wartości napięcia zasilania.

Dioda Zenera

Odmiana diody półprzewodnikowej, której głównym parametrem jest napięcie przebicia złącza p-n. Po przekroczeniu napięcia przebicia ma miejsce nagły, gwałtowny wzrost prądu. Przebicie nie powoduje uszkodzenia diody.

1N5226B - 1N5257B Series Half Watt Zeners

Absolute Maximum Ratings* TA	= 25°C unless otherwise noted		
Parameter	Value	Units	
Storage Temperature Range	-65 to +200	°C	
Maximum Junction Operating Temperature	+ 200	°C	
Lead Temperature (1/16" from case for 10 seconds)	+ 230	°C	
Total Device Dissipation	500	mW	
Derate above 25°C	4.0	mW/∘C	
Surge Power**	10	W	

*These ratings are limiting values above which the serviceability of the diode may be impaired. **Non-recurrent square wave PW= 8.3 ms, TA= 55 degrees C.

NOTES:

1) These ratings are based on a maximum junction temperature of 200 degrees C.

 These are steady state limits. The factory should be consulted on applications involving pulsed or low duty cycle operations.

Device	V _z (V)	Z _Z (Ω)	и I _{ZT} (mA)	Ζ _{ΖΚ} (Ω)	I _{ZK} (mA)	V _R (V)	@ Ι _R (μΑ)	T _c (%/⁰C)
1N5226B	3.3	28	20	1,600	0.25	1.0	25	- 0.07
1N5227B	3.6	24	20	1,700	0.25	1.0	15	- 0.065
1N5228B	3.9	23	20	1,900	0.25	1.0	10	- 0.06
1N5229B	4.3	22	20	2,000	0.25	1.0	5.0	+/- 0.055
1N5230B	4.7	19	20	1,900	0.25	2.0	5.0	+/- 0.03
1N5231B	5.1	17	20	1,600	0.25	2.0	5.0	+/- 0.3
1N5232B	5.6	11	20	1,600	0.25	3.0	5.0	0.038

Electrical Characteristics TA = 25°C unless otherwise noted

Zbuduj układ jak na rysunku. Zaobserwuj jak zachowa się napięcie na diodzie zenera przy wzroście napięcia wejściowego.

Kondensator

Należy wstawić przełącznik (switch) AIR_NC. Wciskając spacje (schemat musi być aktywny) lub klikając na przełącznik można go włączyć lub wyłączyć.

🛷 Select a Component				)
Database:	Component:	Symbol (ANSI)	ОК	
Master Database 🔄	AIR_NC		Close	······································
Group:	AIR_NC			
Electro_Mechanical	AIR_NO		<u>S</u> earch	a de la companya de l
Family:	ANTI_PLUG	88 201	Detail Report	
All Select all families	FLOAT NO	3	<u>M</u> odel	·····
 SENSING_SWITCHES MOMENTARY_SWITCHES SUPPLEMENTARY_CON TIMED_CONTACTS COILS_RELAYS LINE_TRANSFORMER PROTECTION_DEVICES OUTPUT_DEVICES 	FLOW_NC FLOW_NO FOOT_NC FOOT_NO HELD_CLOSED_LIMIT HELD_OPEN_LIMIT LIMIT_NC LIMIT_NO SPEED_F SPEED_FR TEMP_NC TEMP_NO	Function: PRESSURE AND VACCUM NC Model manuf./ID: Generic/ILLUMINATED_P8 Footprint manuf./Type:	Help	Key = Space
		Hyperlink:		
Components: 17	Searching:			

Schemat do symulacji:

Przebiegi będą wyświetlane na oscyloskopie. Aby można było je odróżnić proszę zmienić kolor jednej z linii wejściowych oscyloskopu.

Wyłączając i włączając przełączniki proszę zaobserwować sposób działania układów i zastanowić się z czego to wynika.

Należy dodać żarówkę do schematu.

)atabase:	Component:	Symbol (ANSI)	OK
Master Database 💌	LAMP_VIRTUAL		
Group:	LAMP_VIRTUAL		Gose
🗵 Indicators 🔄			<u>S</u> earch
amily:		19 Y _ 19 (10	Detail Report
All Select all families		1	<u>M</u> odel
VOLTMETER		Function	Help
		Lamp	
PROBE			
LAMP			
		Model manuf./ID:	
BARGRAPH		IIT/VIR_LAMP	
		Footprint manuf./Type:	
		Hyperlink:	

Proszę umieścić żarówkę na schemacie:

Czy kondensator nadal "pamięta" napięcie po wyłączeniu przełącznika? Z czego wynika takie działanie obwodu?

Aby zbadać dokładniej co się dzieje w obwodzie budujemy nowy schemat: •przełącznik wraz ze stałym napięciem zasilania zastąpiony jest rezystorem 10Ω i źródłem impulsowym PULSE_VOLTAGE (biblioteka Sources/SIGNAL_VOLTAGE_SOURCES) – sposób działania jest identyczny jak poprzednio, przy czym obwód sam włącza i wyłącza zasilanie w zaprogramowany sposób.

•żarówka zastąpiona jest rezystorem 1k Ω

Należy zmienić ustawienia źródła impulsowego:

	PULSE_VOLTAGE		×
	Label Display Value Fault Pins	Variant U	ser Fields
	Initial Value:	0	V ÷
	Pulsed Value:	10	V ÷
	Delay Time:	10	msec 📩
	Rise Time:	1	nsec 📩
	Fall Time:	1	nsec 🕂
	Pulse Width:	100	usec 📩
	Period:	10	msec 🔅
	AC Analysis Magnitude:	1	- v 🗄
	AC Analysis Phase:	0	
	Distortion Frequency 1 Magnitude:	0	V 🕂
4 R3	Distortion Frequency 1 Phase:	0	•
	Distortion Frequency 2 Magnitude:	0	- v 🐳
(+)0 V 10 V	Distortion Frequency 2 Phase:	0	-
	Tolerance:	0	~ %
	Replace OK	Cancel	Info Help

Aby poprawnie zaobserwować sygnał na oscyloskopie należy odpowiednio ustawić opcje oscyloskopu (poprzednie zajęcia).

Proszę ustawić:

•Podstawa czasu (Timebase)

•Wzmocnienie w kanale A (Channel A)

•Synchronizacja (*Trigger*) – tryb normalny, oscyloskop jest wyzwalany kanałem A, poziom wyzwalania to 0.1V, sposób wyzwalania to zbocze narastające

Poprawnie ustawiona synchronizacja powinna zapobiec znikaniu i "płynięciu" sygnału na ekranie oscyloskopu.

	Channel_A Chan	nel_B	R	everse	•
T2-T1	annel A	Channel B	Trigger —	Save E	C
Scale 20 us/Div Scale X position 1 Y p Y/T Add B/A A/B A	osition 0 9 C 0 DC ©	AC 0 DC - C	Edge <u></u> Level Type Sing	1• <u>+</u> A 0.1]. Nor. Au	V Jto None .;

23 Oscilloscope-XSC2 . 4 Channel_A Channel_B Time T1 Reverse 120.826 us 9.022 V T2 158.349 us 186.876 mV Ext. Trigger Save 37.523 us -8.835 V T2-T1 C Timebase Channel A Channel B Trigger Scale 20 us/Div Scale 5 V/Div * Scale 5 V/Div Edge F Ł A B Ext Y position 0 Y position 0 1 X position Level 0.1 ٧ Type Sing, Nor. Auto None Y/T Add B/A A/B AC 0 DC -AC 0 DC 6

Przykładowe okno oscyloskopu poprawnej symulacji:

Aby sprawdzić jak kondensator wpływa na kształt sygnału proszę użyć kondensatora o regulowanej pojemności. Następnie zmienić na schemacie jego wartość na 10µF.

🛷 Select a Component			and the second second		
Database:	Component:	_	Symbol (ANSI)	OK	
Master Database 💌	350p	F			
Group:	30p			Gose	
Two Basic 💌	100p		50%	Search	
Family:	350p			Detail Report	
NON_LINEAR_TRANSF *			Save unique component on placement	<u>M</u> odel	
			Component type:	Help	
			<no type=""></no>		
SOCKETS					
SCH CAP SYMS					
-W- RESISTOR					
			Model manut./ID:		
INDUCTOR E					
-IE CAP_ELECTROLIT			Footprint manuf./Type:		
# VARIABLE_CAPACITO			<no footprint=""></no>		XSC2
VARIABLE_INDUCTOR			Generic / TRIM_CAP		
			Hyperlink:	-	
. m →					the second se
Components: 3	Searching:				<u></u>
			4 R3 V2 10Ω + 0 V 10 V πππτ 100usec 10msec 0	C2 10uF Key=	3 A 41% ≥1kΩ Ţ

Podczas symulacji proszę zaobserwować kształt przebiegu.

Gdy włączona jest symulacja można myszką przesuwać suwak zmiany pojemności kondensatora, lub żyć klawisza ,A' do zwiększania tej pojemności (*Key=A*). Im większa pojemność kondensatora tym zbocze narastające i opadające trwa ...

Wyznaczanie czasu narastania **t**_{LH} i opadania **t**_{HL} zbocza sygnału oraz stałej czasowej RC – **T** Obwód będzie na zmianę ładował i rozładowywał kondensator. Układ pracuje w dwóch fazach:

1)Przełącznik *J1* jest włączony. Źródło ładuje kondensator poprzez rezystor *R2*. W tym czasie przełącznik *J2* jest wyłączony

2)Przełącznik J2 jest włączony. Kondensator jest rozładowywany poprzez rezystor R1. W tym czasie przełącznik J1 jest wyłączony.

Przełączniki pracują na zmianę – należy prze symulacją odpowiednio je ustawić, następnie w czasie symulacji zmieniać ich położenie za pomocą spacji.

Należy zwrócić uwagę na odpowiednie ustawienie oscyloskopu (Timebase, Channel A, Trigger) Wciskając spację oscyloskop automatycznie powinien wykryć zbocze narastające.

t_{LH},**t**_{HL} - czas opadania (narastania) jest to czas potrzebny na to aby wartość sygnału spadła (wzrosła) od 90% do 10% .

W naszym przypadku sygnał zmienia się od 12V do 0V. Kursory ustawiamy w pozycjach 10,8V i 1,2V (rysunek). Z oscyloskopu można bezpośrednio odczytać różnicę w czasie. Stąd: $t_{HL} = 21.886ms$

Stałą czasowa obwodu rozładowującego kondensator jest równa: $\tau = R_1 C_1 = 10 \text{k} \ 1 \mu = 10 \text{ms}$ Aby odczytać ją z przebiegu należałoby poprowadzić styczną do przebiegu w dowolnym punkcie i zmierzyć czas między tym punktem a przecięcie się stycznej w tym wypadku z OV. Przyjmuje się zależność: $t_{HL} \approx 2.2 \ \tau$

Wyznacz czas zbocza narastającego i stałą czasową obwodu ładującego kondensator

Pomiar prądu

Pomiar prądu za pomocą oscyloskopu można dokonać używając specjalnej sondy pomiarowej. Sonda prądowa obejmuje kabel, w którym mierzymy prąd. Każdy przepływ prądu generuje fale elektromagnetyczną, która jest wykrywana przez sondę pomiarową:

Na oscyloskopie mierzymy wartość napięcia generowanego przez sondę. Aby przeliczyć napięcie na prąd należy odczytać stosunek napięcia do prądu z sondy. Domyślnie jest on ustawiony na 1V/mA

Proszę przyjrzeć się wynikom symulacji – przypominam o odpowiednim ustawieniu oscyloskopu.

Jaka jest zależność między napięciem na kondensatorze a prądem płynącym przez kondensator? Jaką operację matematyczną przypomina ta zależność?

Proszę wyznaczyć maksymalną chwilową wartość prądu jaki płynie przez kondensator (należy odczytać stosunek napięcia do prądu dla sondy prądowej oraz skalę podziałki w odpowiednim kanale).

Pomiar prądu – zadanie.

Dobierz tak wartość rezystora i kondensatora, aby prąd w obwodzie zawsze płynął – nigdy nie spadał do zera.

Jak powinno wyglądać napięcie na kondensatorze w takim przypadku?